

ענייני הפרשה:

- המכה השמינית - ארבה (י, א-כ)
- המכה התשיעית - חושך (י, כא-כט)
- ה' מצווה את משה רבנו על ביזת מצרים (יא, א-ג)
- משה רבנו מתריע על מכת בכורות, ה' מכביד את לב פרעה (יא, ד-י)
- משה רבנו מצטווה על קידוש החודש (יב, ג-יד)
- מצוות הפסח ודיני פסח מצרים (יב, א-יד)
- מצוות חג המצות (יב, טו-כ)
- משה רבנו מוסר את ציווי ה' לישראל, הם מקיימים את מצוותו (יב, כא-כח)
- המכה העשירית - בכורות ולאחריה יציאת מצרים בחיפזון (יב, כט-מב)
- הלכות פסח דורות (יב, מג-נא)
- מצוות לזכר יציאת מצרים: קדושת הבכורות, חג המצות ותפילין (יג, א-טז)

"החדש הזה לכם ראש חדשים" (יב-ב)

בני ישראל קובעים את הזמנים והעיתים על פי הירח. הירח הוא סמל של עם ישראל, כשם שהירח מתמעט והולך מתמעט והולך, עד שהוא נעלם מן העין והכל סבורים שאיננו עוד, ואז זורח הוא מחדש ומתרבה והולך ומתגדל והולך- כך גם עם ישראל, אף אם כבר נתון בשפל המדרגה ודומה כי הנה שוקע הוא כליל, הריהו חוזר ומתנער משפלותו, חוזר וזורח במלוא אורו; וכשם שלעתיד לבוא יתמלא אור הירח כאור החמה וכאור שבעת ימי בראשית, כך יהיה גם עתידו של עמי ישראל.

(לפי המדרש)

בני ישראל מונים לפי הירח ואומות העולם לפי החמה. אומה"ע יכולות להתקיים רק כאשר החמה זורחת עליהם, בעיצומו של יום; ואילו משמחשיך יומם, מיד נשמדים הם ונמחים מתוך דברי הימים. לעומת זה בני ישראל קיימים ומאירים גם כאשר שרויים בחשיכה, כדוגמת הירח שזורח בחשכת הלילה...

(שפת אמת)

אין כל חדש בטבע הבריאה והכל כתיקונו נוהג, כפי שאמר קהלת: "אין כל חדש תחת השמש". רק אצל בני ישראל, אשר הנהגתם היא למעלה מן הטבע והם מגלים כוחות על טבעיים של מסירת נפש למען ד' יתברך ותורתו- תיתכן התחדשות. **"החודש הזה לכם"...**

(חידושי הרי"ם)

הכבדת לב פרעה:

הקב"ה אומר למשה (שמות י' א-ב): "בא אל פרעה, כי אני הכבדתי את לבו, ואת לב עבדיו, למען שתי אתתי אלה בקרבו. ולמען תספר באזני בןך, ובן בןך את אשר התעללתי במצרים, ואת אתתי, אשר שמתי בם, וידעתם כי אני ה'". מילוי האותיות של "למען שתי אתתי אלה בקרבו" שווה 1785. מילוי האותיות של "ולמען תספר באזני בןך" שווה 1775. ההפרש הוא 10. הקב"ה הכביד את לב פרעה ולב עבדיו, כדי שהוא יקבל את כל 10 המכות, וכדי שסיפור זה יעבור מדור לדור.